

ΕΝΟΤΗΤΑ 13

Εργασία - Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Εξειδίκευση - Ανεργία

A1.

1 - στ, 2 - ε, 3 - β, 4 - ζ, 5 - η, 6 - θ, 7 - ι, 8 - δ, 9 - γ, 10 - α

A2.

παραγωγικότητα - α, διεκπεραίωση - γ, συνεργασία - α, μόχθος - γ, έφεση - β, μηχανοποίηση - β, καταμερισμός - γ, εργοδοσία - α, φιλοπονία - β, καταξίωση - α

B1.

Ακολούθησε **καταιγισμός** παρόμοιων μελετών. Αν και χρησιμοποιούσαν ελαφρώς διαφορετική **μεθοδολογία**, τα ευρήματα όλων προσέθεταν επίπεδα λεπτομέρειας στη **ζοφερή** εκτίμηση των Φρέι και Όσμπορν. Όλες αυτές οι μελέτες **συνέτειναν** στο ότι ορισμένοι επιμέρους τομείς ήταν σημαντικά πιο **ευάλωτοι** στην αυτοματοποίηση σε σχέση με άλλους, γιατί η τεχνολογία ήταν ήδη αρκετά προσιτή οικονομικά, ώστε οι εταιρείες που θα επένδυαν σε αυτήν να έχουν σχετικά γρήγορα απόδοση. Οι μελέτες ανέφεραν επίσης ότι κάποια επαγγέλματα φαίνονται εν πολλοίς **άτρωτα** από την αυτοματοποίηση, τουλάχιστον **βραχυπρόθεσμα**. Μεταξύ αυτών είναι τα εξαρτώμενα από τις τέχνες της **πειθούς** (π.χ. δημόσιες σχέσεις) και όσα απαιτούν υψηλό βαθμό **ενσυναίσθησης** (π.χ. ψυχιατρική), δημιουργικότητας (π.χ. σχέδιο μόδας) ή **επιδεξιότητας** των χεριών.

B2.

1. «κλειδί»: μεταφορική λειτουργία της γλώσσας
«γνώθι σαυτόν»: παράθεση αρχαίας ελληνικής φράσης
2. Νόημα: Μια σημαντική πράξη ή επιλογή που επηρεάζει καθοριστικά την εξέλιξη και τη ζωή ενός ανθρώπου.
Ύφος: Γλαφυρό, παραστατικό, οικείο.
Επικοινωνιακό αποτέλεσμα: Παρέχει αισθητική απόλαυση στον αναγνώστη, κεντρίζει την προσοχή και το ενδιαφέρον του και τον φορτίζει συναισθηματικά.
3. Παθητική σύνταξη: Οι νέοι **καλούνται** να καθορίσουν το μέλλον τους
Τι τονίζεται: η ενέργεια του υποκειμένου, δηλαδή το ρήμα της πρότασης.
Ύφος: απρόσωπο, επίσημο, τυπικό, σοβαρό.
4. Λειτουργία ασύνδετου: Επιταχύνει τον ρυθμό, κάνοντας το ύφος πιο έντονο αλλά και πιο φυσικό/προφορικό. Δίνει έμφαση, ένταση και ζωντάνια στο λόγο. Καθιστά πιο παραστατικό το κείμενο, παρουσιάζοντας τη διαδοχή των δημοφιλών επαγγελμαμάτων και παράλληλα προσφέρει νοηματική πυκνότητα.

B3.

- α. Είναι θεμιτή η επιδίωξη της προσωπικής ικανοποίησης, της κοινωνικής καταξίωσης και της πραγμάτωσης κάποιων φιλοδοξιών του ατόμου.
- β. ...με στόχο την ικανοποίηση της ματαιοδοξίας τους και την υπηρετήση του στενού υλικού συμφέροντός τους.
- γ. Και η βίωση όλων αυτών γίνεται από το άτομο....
Αλλαγές στο ύφος: Λόγος πυκνός, σύνθετος. Ύφος επίσημο, σοβαρό. Επιτυγχάνεται η αποστασιοποίηση του πομπού και η υφολογική ουδετερότητα.

B4.

1. Λάθος, 2. Σωστό, 3. Λάθος, 4. Λάθος, 5. Σωστό

Μεταγραφή σε μακροπερίοδο λόγο (ενδεικτική απάντηση): Το ίδιο βράδυ που καθόμασταν στον καναπέ, διάβαζα ένα βιβλίο του Όργουελ που μόλις είχε εκδοθεί στην Ελλάδα και το είχε γράψει το '33 για τους φτωχούς του Παρισιού και του Λονδίνου. Εκεί στο Λονδίνο, είχε γνωρίσει έναν τυπάκο, αλήτη, ζωγράφο στους δρόμους και του είχε πει σε μία συζήτηση ότι τα αστέρια είναι δωρεάν παράσταση και ότι δεν κοστίζει και τίποτα κάποιος να χρησιμοποιήσει τα μάτια του. Τότε, της μίλησα, καθώς ήθελα να της διαβάσω λίγο από το απόσπασμα, αλλά δεν με άκουγε.

B5.

Πρώτη παράγραφος:

Τρόπος ανάπτυξης: αιτιολόγηση

Γλωσσική επιλογή: Γιατί

Πρόθεση συντάκτριας: να πείσει, εφόσον η αιτιολόγηση αποτελεί αποδεικτικό μέσο και μέσω αυτής συγκροτείται επιχείρημα.

Δεύτερη παράγραφος:

Τρόποι ανάπτυξης: Ορισμός - Παραδείγματα

Γλωσσικές επιλογές: όταν **κάνουμε λόγο** για δημιουργικότητα, **μιλάμε** για (ορισμός), Για παράδειγμα (παραδείγματα)

Πρόθεση συντάκτριας: Χρησιμοποιεί τον ορισμό, γιατί επιθυμεί να προσδιορίσει με ακρίβεια τον όρο «δημιουργικότητα», προκειμένου να τον καταστήσει σαφή στον αναγνώστη και να αποτρέψει τη σύγχυση από άλλους συναφείς. Επίσης, αξιοποιεί τη μέθοδο των παραδειγμάτων για να εξηγήσει με απλό τρόπο στον αναγνώστη τι σημαίνει να αφήνει κανείς το προσωπικό του στίγμα στην εργασία του και να τεκμηριώσει τη θέση της.

Γ1. 1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σχολική μας εφημερίδα δίνει σε όλους το **βήμα** από το οποίο μπορούμε να **δημοσιοποιήσουμε** τις απόψεις μας για σημαντικά θέματα που απασχολούν τους νέους της ηλικίας μας. Σε μια εποχή διαρκών **μεταβολών** στην αγορά εργασίας, ραγδαίας τεχνολογικής προόδου και **αβεβαιότητας** για το επαγγελματικό μέλλον των νέων, η επιλογή επαγγέλματος, την οποία **καλούμαστε** κι εμείς να κάνουμε, αποκτά ιδιαίτερη **βαρύτητα**. Η ανεργία, η ανάγκη για **ψηφιακές** δεξιότητες και η πίεση για γρήγορη επαγγελματική **αποκατάσταση** συχνά δυσκολεύουν τη διαδικασία λήψης απόφασης. Παράλληλα, η σύγχρονη κοινωνία καλεί τους **μελλοντικούς** επαγγελματίες όχι μόνο να αναζητούν ατομική επιτυχία, αλλά και να **συμβάλλουν** θετικά στο κοινωνικό σύνολο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητο οι νέοι και οι νέες της εποχής μας να λαμβάνουν σοβαρά **υπόψη** τον επαγγελματικό τους **σχεδιασμό** και να αντιλαμβάνονται ότι ένα επάγγελμα δεν είναι σημαντικό μόνο όταν προσφέρει υψηλές **απολαβές** ή κοινωνικό κύρος, αλλά κυρίως όταν **υπηρετεί** τον άνθρωπο και συμβάλλει ουσιαστικά στην **πρόοδο** του κοινωνικού συνόλου.

Γ1. 2.

Τίτλος (ενδεικτικά)

- Επιλέγοντας επάγγελμα με γνώση, ευθύνη και όραμα
- Ο νέος και το επαγγελματικό του μέλλον: Προκλήσεις και προοπτικές

Γ1. 3.

Τι πρέπει να λαμβάνει υπόψη ένας νέος/μία νέα κατά την επιλογή επαγγέλματος;

- α. Προσωπικές κλίσεις και ενδιαφέροντα
- β. Ικανότητες και δεξιότητες

- γ. Ανάγκες της αγοράς εργασίας
- δ. Συνθήκες εργασίας και δυνατότητες ανέλιξης
- ε. Κοινωνική προσφορά, θετική συμβολή στο κοινωνικό σύνολο

Γ1. 4.

Τι καθιστά ένα επάγγελμα σημαντικό;

- α. Να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο, να εξυπηρετεί ανάγκες της κοινωνίας, να βελτιώνει τη ζωή των ανθρώπων.
- β. Να βασίζεται στην ανθρωπιά, την ηθική και την υπευθυνότητα.
- γ. Να επιτρέπει στο άτομο να δημιουργεί, να καινοτομεί και να εξελίσσεται. Η πρόοδος της κοινωνίας στηρίζεται σε ανθρώπους που αναζητούν λύσεις, φέρνουν νέες ιδέες και εξελίσσουν τον τομέα τους.
- δ. Όταν βοηθά το άτομο να ωριμάζει, να μαθαίνει διαρκώς και να αξιοποιεί τις δυνατότητές του. Η εργασία είναι μέσο αυτογνωσίας και αυτοπραγμάτωσης.
- ε. Επίδραση στο μέλλον. Επαγγέλματα που επηρεάζουν καθοριστικά το μέλλον καθίστανται ιδιαίτερα σημαντικά για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ευημερία των επόμενων γενεών.

Γ1. 5.

Παραδείγματα σύγχρονων επαγγελματιών που συνδυάζουν γνώση, εξειδίκευση και κοινωνική προσφορά:

- α. Ιατρός/Νοσηλεύτης: Προστασία της ανθρώπινης ζωής, ανακούφιση από τον πόνο, δημόσια υγεία.
- β. Εκπαιδευτικός (δάσκαλος/καθηγητής): Μόρφωση της νέας γενιάς, καλλιέργεια αξιών, διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης, προσωπικότητας.
- γ. Μηχανικός Περιβάλλοντος/Ενέργειας: Αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, προστασία φυσικών πόρων.
- δ. Μηχανικός υπολογιστών με έμφαση στην κυβερνοασφάλεια ή την τεχνητή νοημοσύνη, προγραμματιστής: Ασφαλές διαδίκτυο, καινοτομία προς όφελος της κοινωνίας, προστασία δεδομένων, ψηφιακή ασφάλεια, ηθική τεχνητής νοημοσύνης, προγραμματισμός, αλγόριθμοι, τεχνολογία.
- ε. Ερευνητής/Επιστήμονας: Πρόοδος στη γνώση, ανάπτυξη λύσεων σε κοινωνικά και επιστημονικά προβλήματα, καινοτομία.

Μια ακόμα πρόταση - Κοινωνικός λειτουργός/Σύμβουλος ψυχικής υγείας: Βοήθεια σε άτομα με προβλήματα και ψυχικές νόσους, κοινωνική ένταξη, καταπολέμηση ανισοτήτων.

Γ2. α.

1 - γ, 2 - στ, 3 - α, 4 - β, 5 - ι, 6 - δ, 7 - ε, 8 - ζ, 9 - η, 10 - θ

Γ2. β.

1 - γ, 2 - στ, 3 - θ, 4 - ζ, 5 - α, 6 - β, 7 - δ, 8 - ι, 9 - ε, 10 - η

Γ3.

Επιχειρήματα υπέρ της εξειδίκευσης:

1. Η εξειδίκευση επιτρέπει σε έναν επαγγελματία να εκτελεί την εργασία του με μεγαλύτερη ακρίβεια, μειώνοντας τα περιθώρια σφάλματος.
2. Η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε εξειδικευμένους ερευνητές και επαγγελματίες. Μέσα από την εξειδίκευση, αναπτύσσονται βαθύτερες γνώσεις που οδηγούν σε νέες τεχνολογικές καινοτομίες και βελτιώσεις.
3. Επιτυγχάνεται αύξηση της παραγωγικότητας. Η εξειδίκευση επιτρέπει στους εργαζόμενους να γίνονται πιο αποδοτικοί, καθώς εστιάζουν σε συγκεκριμένες δεξιότητες και καθήκοντα, μειώνοντας τον χρόνο εκτέλεσης εργασιών. Στον σύγχρονο κόσμο, όπου τα συστήματα (τεχνολογικά, υγειονομικά, οικονομικά) γίνονται όλο και πιο πολύπλοκα, η εξειδίκευση είναι απαραίτητη για τη σωστή λειτουργία και διαχείρισή τους.

4. Οι εργοδότες αναζητούν ειδικούς με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, που μπορούν να καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες, οπότε υπάρχει υψηλότερη ζήτηση γι' αυτούς στην αγορά εργασία.
5. Η εστίαση σε συγκεκριμένο πεδίο διευκολύνει τη σχεδίαση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, που στοχεύουν στην απόκτηση στοχευμένων δεξιοτήτων.

Επιχειρήματα κατά της εξειδίκευσης:

1. Η υπερβολική εξειδίκευση καθιστά δύσκολη την προσαρμογή σε διαφορετικούς ρόλους ή επαγγελματικές αλλαγές. Σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία, μια πολύ εξειδικευμένη γνώση μπορεί να καταστεί άχρηστη, αν ο κλάδος μεταβληθεί ή εξαφανιστεί.
2. Η ενασχόληση με ένα περιορισμένο γνωστικό πεδίο μπορεί να οδηγήσει σε πλήξη, επαγγελματική εξουθένωση και απώλεια κινήτρων.
3. Η υπερπροβολή της εξειδίκευσης συχνά οδηγεί στην παραμέληση βασικών αξιών, δεξιοτήτων επικοινωνίας και γενικής μόρφωσης.
4. Ο εξειδικευμένος επαγγελματίας επικεντρώνεται υπερβολικά στο αντικείμενό του και συχνά αδυνατεί να δει τη «μεγάλη εικόνα» ή να συνεργαστεί με άλλους κλάδους. Είναι δυνατό να γίνει δογματικός, αδιάλλακτος και υπερόπτης.
5. Η ανάγκη να παραμένει κάποιος συνεχώς ενημερωμένος σε έναν πολύ συγκεκριμένο τομέα μπορεί να προκαλέσει έντονο άγχος και επαγγελματική εξουθένωση.

Δ1. α.

Η σωστή απάντηση είναι η γ.

Δ1. β.

α. $\rightarrow \Lambda$, β. $\rightarrow \Sigma$

Δ2. α.

1. Αντίθεση, 2. Προσωποποίηση και παρομοίωση, 3. Πολυσύνδετο, 4. Αποστροφή (προτροπή και αποτροπή) - στίξη, 5. Επανάληψη.

Δ2. β.

1 - β, 2 - γ, 3 - ε, 4 - α, 5 - δ

Δ3.

Για μένα, η εργασία που προσφέρει ελπίδα και σκοπό πρέπει να έχει δημιουργικότητα, κοινωνική χρησιμότητα και ηθικό περιεχόμενο. Να μου επιτρέπει να εξελίσσομαι, να μαθαίνω και να νιώθω ότι συμβάλλω θετικά στο σύνολο. Μια τέτοια εργασία δεν περιορίζεται στη ρουτίνα, αλλά εμπνέει, ενώνει το άτομο με το έργο του και δίνει αληθινό νόημα στη ζωή.

Ε1.

1. ανήκε 2. μεγεθυμένα 3. προκήρυξη 4. ασκεί 5. απασχολείται 6. εξασθενεί 7. απεργάζεται 8. κατασκευή 9. αφορμή 10. κάθετη

ΣΤ.

γ. καθήκον